

УЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ШОИРИ РАУФ ПАРФИ ТАВАЛЛУДИННИНГ 80 ЙИЛЛИГИГА

“РОЗИ БЎЛСИН азиз Ватан...”

Сабр-тоқат косам тўлса
Ва колмаса куч ҳам кўлда:
Йўқ! Кечирма тояр бўлсам.

Хеч чекмайсан, уят, изо,
Сенга вайдам — элга вайдам,
Сен норизо — эл норизо,
Рози бўлсан азиз Ватан,
Саҳар уйот, оназор.

Шу ўринда эслаб ўтиш жоизи, давлатимиз раҳбарни шабуси билан жорий йил бошида “Ватан манзумаси” номли маънавий-маърифий дастур тайёрланган эди. Ҳам шеър, ҳам кўшик янграган бу дастурда шоирнинг юқоридаги шеъри ҳам ўзига хос юксас оҳангларда жарнагиди. Дастур телеканаллар орқали намойиш этилди. “Ватан манзумаси” да янграган бу шеър аниялар опдин ёзилганига қарамага, худди бугун ёзилгандай томошибинлар қалбига ватанпарварлик, миллатпарварлик туйнупарни жо киди. Ҳакиқи шеърнинг, рост сўзнинг куч-кудрати шундука эмаси, аслида?

Ўзларнинг сабоқлари туфайли биз энди айрим китоблар мутоласига бошилмиз билан шўйнгиди. Аспарларни ўши мобайнида муаллифнинг изтироблари, армонлари, чеккан раҳни захматларини хис эта бошладик. Биз ўйдиган имадарроҳи ҳам улуғ иму мәрифат маскани эканини алгандик. Бу манзилда ўзигу, муштарам устоzlардан сабоқ опиш олии бир саёдат эканини тушунгандай бўлдик.

Устозларнинг сабоқлари туфайли виц энди айрим китоблар мутоласига бошилмиз билан шўйнгиди. Аспарларни ўши мобайнида муаллифнинг изтироблари, армонлари, чеккан раҳни захматларини хис эта бошладик. Биз ўйдиган имадарроҳи ҳам улуғ иму мәрифат маскани эканини алгандик. Бу манзилда ўзигу, муштарам устоzlардан сабоқ опиш олии бир саёдат эканини тушунгандай бўлдик.

Устоз Рауф Парфи талабалик ва илк китоби ёзсан килинган паллапарни ўзига хос муҳаббат билан хотирлаб ёзган: “1960 йилда Тошкент дорулғунни филология факультетининг журналистика бўлимига ўқишига кирдим. Бу бўлимнинг муҳаррирлик деган тагин бир бўлимчими билди. Сурʼирилганда яхши ким билмас, тушунири берга олмас сироноати шу бўлса керак-да. Қалбимиз муҳаббат атамлиш түйгуларга лим-лим тўйлаб ўсмурлик чоғларимизда Рауф аканнинг мана бу сатрларни ўқисак, неадид ёшимиз кўзимиз косасидан тошиб, бетимизда думалар эди:

Шоирнинг “Пага-пага оппоқ кор ёғар”, “Мен ёлгизман”, “Тонг отмоқда”, “Оҳанг” каби шеърларини ҳар ўқиганимда руҳимда ахиж холатлар пайдо бўларди, рости, бунинг шархи-изохини ҳали ҳам айтиб берига оқизман. Шеърнинг ҳеч ким билмас, тушунири берга олмас сироноати шу бўлса керак-да. Қалбимиз муҳаббат атамлиш түйгуларга лим-лим тўйлаб ўсмурлик чоғларимизда Рауф аканнинг мана бу сатрларни ўқисак, неадид ёшимиз кўзимиз косасидан тошиб, бетимизда думалар эди:

Бу барча кўргулик кўрган ҳаётди,
Ҳаёт барчасига қиласайдир тоқат.
Умр деганлари заҳмат, саботдир,
Умр деганлари ишон, садоқат.

...Кейин талаба бўлдик. Ўзбекистон Миллий университетининг журналистика факультетидаги таҳсил олдик. Ота-она бағридан узоқча бормаган биз, толиби имлар мисоли энди учирма куш бўлиб, бошча манзиллар хавас билан қалбимиз тўлкинланиб юрган пайтлар эди. Нозим Ҳикматдан. “Инсон манзарали”нинг биринчи китobi. У 1970 йили

Амин Норкучок, онам Сакина Иса қизи аслии фаронсонлик бўлиб, уттизини йилларнинг ўттароғида, авжи калхўлаштириш палласида бу ерга келиб қолган эканлар. Отам ўқимшили бўлишига қарамасдан, умринга охиригача расмий хуҷакатларда “саводсизман” деб қайд этиб келган. Саводлигигидан бўлса керакки, у кишини тилмом сифратидаги яхши билишарди... Агар биринчи устозим деб айтиш мумкин бўлса, Абдуллон Водилийни шундай атадрим. Чунки шеър ҳақидаги илк тушунчани менг ёша одам берган. Вазнларни ўргатган. Жуда билимли киши эди...

Устозларнинг сабоқлари туфайли биз энди айрим китоблар мутоласига бошилмиз билан шўйнгиди. Аспарларни ўши мобайнида муаллифнинг изтироблари, армонлари, чеккан раҳни захматларини хис эта бошладик. Биз ўйдиган имадарроҳи ҳам улуғ иму мәрифат маскани эканини алгандик. Бу манзилда ўзигу, муштарам устоzlардан сабоқ опиш олии бир саёдат эканини тушунгандай бўлдик.

Устоз Рауф Парфи талабалик ва илк китоби ёзсан килинган паллапарни ўзига хос муҳаббат билан хотирлаб ёзган: “1960 йилда Тошкент дорулғунни филология факультетининг журналистика бўлимига ўқишига кирдим. Бу бўлимнинг муҳаррирлик деган тагин бир бўлимчими билди. Сурʼирилганда яхши ким билмас, тушунири берга олмас сироноати шу бўлса керак-да. Ҳакиқи шеърнинг, рост сўзнинг куч-кудрати шундука эмаси, аслида?

Рауф Парфи инсон сифатида самимий, дўстлари, шогирдлари мөхрибон, кези келганда ҳазил-мутобийибани ҳам ўринлатдиган, сўзга чечан яхши сухбатдош эди. Унинг сухбатлари факат адабиёт, сўз санъати ҳақида бўларди, десам като бўлмас. Мен Ўзбекистон радиосида ишлаб юрган кезларим устоз билан кўнглих ўзига хос бўлган муҳаббатларда хам: “Ўзбек ҳалқи ўз Ватан учун кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир ҳам ёзган, аммо шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан юрак бўлиб кўнишинга монимнинг комил бўлади. Ширин бўсада покиз ва чексиз меҳр, оғизга муносабати ўзига хос. Негаҳи, бу мавзууда ҳамма шоир эски, такорир ташбехлардан фарқи равишда нозик лутф орқали янгича ифода усулини топган. Олисдаги одам кўз ўнгидаги Ватан